

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 5

81. ARGANG
8. MARS

1 9 6 9

PAVEN FEIRER MESSE MED
TSIFKKOSI QVAKISKE BISKOPER

Skal bispesynoden, der holdes i Rom til efteråret, have til formål at styrke de katolske biskoppers medansvar i kirken i forholdet til pavestolen, eller er meningen, at den pavelige autoritet skal understreges? Dette er, hvad kirkepolitiske iagttagere over hele verden i øjeblikket spørger sig selv, idet de dog anser det sidste for mest sandsynligt. Ikke mindst er mange af den opfattelse, at man nu vil søge at foreholde de bispekonferencer, der har modificeret rundskrivelsen om fødselsbegrænsning, den pavelige autoritet, skriver den danske pressesjettenesten KAP.

Disse gisninger afkræftes ikke af en artikel i L'Osservatore Romano, skrevet af franciskanerpateren Concetti, som skriver fast i Vatikanets dagblad. I henhold til ham er formålet med synoden at modarbejde tendensen til at formindske pavens autoritet og til at styrke de nationale kirkers stilling.

Synoden skal søge at finde veje til at garantere samarbejdet og forbindelsen mellem de nationale bispekonferencer og pavestolen, skriver Concetti, der henviser til det andet Vatikanconcils beslutninger. Indenfor disse rammer vil det først og fremmest være nødvendigt at tage hensyn til pavens autoritet. Derefter vil det være nødvendigt at få fastslået, hvilken kompetence de enkelte bispekonferencer har i forhold til paven.

Uro og bekymring har i vid udstrækning præget pave Paul VI's taler i den senere tid. Årsagen til de advarende toner skal nok søges i det pavelige embedes natur. Paven opfatter ikke sig selv som en slags kirkepræsident, der skal stå som garant for, at et demokratisk flertals afgørelser føres ud i livet. Han betragter det derimod som en væsentlig del af sin opgave at stå som vogter af noget, der blev betroet kirken små 2000 år tilbage i tiden. Paven kommer derfor ofte til at stå som en, der bremser vognen.

Da pave Paul VI lige før jul talte til de i Rom residerende kardinaler og de forskellige funktionærer ved pavestolen, sagde han, at han ikke havde vendt det døde øre til de reaktioner, der er kommet på hans meget omtalte rundskrivelse om fødselsbegrænsning. Han havde lyttet med respekt til dem, sagde han, ligesom han, hvad de almindelige problemer i kirken

angik, altid var indstillet på en oprigtig forståelse. I denne forbindelse kunne han ikke lade være med at udtrykke sorg over, at hans ord tit blev misforstået og forkert tolket.

Selv om pave Paul altså er bekymret over situationen i den tidligere så sammensvejsede katolske

(Forts. s. 78)

FRA BISPEDØMMET

Pastor Olaf I. Wæring løses efter eget ønske fra sitt hverv som sogneprest ved St. Peters Kirke i Halden fra 1. mars i år. Fra nevnte dato står han igjen til disposisjon for biskopen av Brooklyn, New York.

Pastor Erik W. Strøm konstitueres som sogneprest ved St. Peters Kirke i Halden fra og med ovennevnte dato til og med 31. august i år.

Oslo 20. 2. 1969.

† John W. Gran
Biskop.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45	11.00 19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.45 11.30 18.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 153244	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: St. Franciscus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 11 438	8.30	1.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnuss kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

BØNN DENNE UKEN

Herre, hvorfor ga du meg budet om å elske alle min brødre, menneskene? Jeg har forsøkt, men jeg kommer skremt tilbake til deg, Herre.

Herre, jeg hadde det så fredelig hjemme, jeg hadde alt ordnet og rolig. Mitt hus var velstelt, jeg trivdes. Jeg var ensom med meg selv i min ensomhet, Beskyttet mot storm, regn og smuts fra veien. Jeg kunne fortsatt vært ren, innesluttet i mitt tårn. Men du, Herre, oppdaget en sprekk i min festning. Du tvang meg til å åpne døren på gløtt. Som når en regnbyge pisker en rett i ansiktet, slik ble jeg vekket opp av menneskenes skrik. Det var et vennskap som rystet meg, som høstens blåst. Jeg ble urolig av din nåde, det var som en stråle av sol som uventet lette seg inn... og i min uvitenhet lot jeg døren stå på gløtt. Herre, nå er jeg fortapt. Utenfor venter menneskene på meg. Jeg visste ikke at de var så nær, i samme hus, i samme gate, på samme kontor, en nabo, en venn, en kollega. Straks jeg åpnet så jeg dem, med fremstrakte hender, øyne, sjeler. Som tiggere ved kirkeporten.

De første kom inn, Herre. Tross alt fantes det litt plass i mitt hjerte. Jeg tok vel imot dem, dem skulle jeg ha passet på og stelt med, mine lam, min egen lille hjord. Du hadde vært fornøyd, Herre, hedret og vel tjent. Så langt var alt vel og akkurat som det skulle være. Men de som kom etter, Herre, de andre, folk som jeg aldri hadde sett, for de første hadde dekket dem — de var flere, og fattigere. Uten varsel var de over meg. Vi måtte trenge oss sammen hjemme hos meg for å få plass.

Nå kom de over alt fra, de strømmet inn, bølge på bølge. De kom alle steder fra, fra hele byen, fra hele landet og fra hele verden.

De kunne ikke regnes, det tok aldri slutt. De kom ikke lenger en og en, men i lange kjeder, blandet sammen, lenket sammen, stykker av menneskelighet. Ikke ensomme lenger, men lastet med bagasje, med byrder av urettferdighet,

av hat og hevnønsker, med byrder av lidelse og synd. De kom hit slepende på verden, med alt dens rustne skrot, det vridde og det skjeve, det som ikke passet til noe og det som var galt brukt.

Herre, de plager meg. De er besværlige, de legger beslag på alt, de er sultne, de sluker meg. Nå er det ingenting å gjøre lenger, jo fler de er, jo videre skyver de opp døren. Herre, min dør står vid åpen.

Jeg kan ikke mer. Det er for meget for meg. Er dette noe liv? Hva med mitt arbeide? Og min familie? Og min ro? Og min frihet? Og meg selv?

A Herre, jeg har mistet alt. Det er ikke plass til meg hjemme hos meg selv, jeg er hjelpeløs.

Vær ikke engstelig, sier Gud, du har vunnet ALT. Da menneskene gikk inn hos deg, var jeg, din Fader, jeg, din Gud, midt blant dem.

Av den franske presten Michel Quoist.

OMSLAGSBILDET

Pave Paul VI celebrerte messen sammen med en gruppe tsjekkoslovakiske biskoper i anledning 1100 års-minnet for St. Kyrils død. Tusener av pilgrim�er fra de slaviske land kom til Roma under høytidelighetene for helgenen som brakte den kristne tro til Øst-Europa. Etter messen uttrykte paven håp om at kommunistregimene i øst vil gi større religiøs frihet til sine folk.

TESER OM

AV HANS URS V.

Är det så underligt, att den katolska kyrkan befinner sig i en auktoritetskras i det ögonblick då även i det sociala livet stora spänningar rörande auktoriteten och ledarskapet framträder litet varstans? Å ena sidan skönjes en ny koncentration världen rund rörande ledarskapet: i det ekonomiska livets management, på teknikens område och i det samhällsliga livet (fackföreningsrörelsen). Å andra sidan revolterar studenterna mot auktoriteten och en våg av «kontestation» mot varje ledarskap och auktoritet i traditionell mening kan skönjas. Man borde åtminstone inte glömma detta sociologiska sammanhang, när man tar upp problemet om kyrkans auktoritetskras.

Kyrkligt sett är det kanske värt att observera: i det ögonblick då här och där inom den katolska kyrkan ett avståndstagande visar sig, vilket rentav förnekar kyrkans sanna auktoritet (jfr för att bara nämna ett färskt exempel studentprästerna i Amsterdam), uppmanar just en av tidens främsta evangeliska teologer, den nyligen avlidne Karl Barth, katolikerna att inte upprepa de protestantiska kyrkornas mest extrema individualistiska fel!

Visst visar sig i denna kyrkans kris en nödvändig process för att avlägsna tidsbetingade feodalistiska och hierokratiska drag med vilka den kyrkliga auktoritetens form och utövande var förknippat och som oneligen måste omdanas. Därutöver har framförallt en besinnning av evangeliets anda och krav fört till en fördjupning i kyrkans ämbetsuppfattning.

Men samtidigt synes tragiken ligga däri, att denna förnyelseprocess så sent har kommit i gång inom kyrkan — liksom för övrigt även annorstädes — att sedan dess epoken tycks ha gått ett varv vidare.

Nyhetsförmedlingen har hittills nästan uteslutande fäst sin uppmärksamhet på vissa enskilda yttre mer eller mindre väsentliga eller perifera händelser. En djupare förståelse för deras inre sammanhang och en mera inträngande kritisk belysning av tendenserna och deras innebörd har däremot inte kunnat förmärkas.

För att i viss mån ge en inblick i den katolska kyrkans ämbetsuppfattning, återger vi nedan som basinformation och i tesform en framställning av en av de främsta katolska teologerna som bemödar sig om en nyanserad syn på frågan.

1) Bibeln kan man bara närma sig på två sätt. Antingen är det kyrkan som utlägger Bibeln, denna kyrka där hela skeendet mynnar ut med mångfalden av sina olika «teologiska skolor» och ståndpunkter och som trots sig ha gudomlig fullmakt att utlägga och förvalta uppenbarelsen. Hon har utlagt Gamla testamentet med syftning på det Nya, hon har ansett Nya testamentets kärna vara förkunnelsen att Jesus av Nasaret «dog för våra synder» och «uppväcktes för vår rättfärdiggörelses skull» (1 Kor. 15:3, Rom. 4:25, båda texterna förpaulinska); hon har predikat hans efterföljelse.

Eller också är det i sista hand den enskilde, framför allt den kritiske

Det er KIT, den svenske katolske pressesjetenesten som har foretatt denne oversettelsen av den sveitsiske teologs tanker.

historieforskaren, som för texterna tillbaka på deras källor, löser upp dem och till sist står där med en handfull skärvor av historiska (mest hypotetiska) andliga strömningar och impulser.

Att oförmedlat ställa förkynnelse och kritik sida vid sida /Bultmann/ leder till andlig schizofreni och till kristendomens upplösning.

2) Vid slutet av den apostoliska eran är det kyrkan, «sanningens stöd-

jepelare och grundfäste» (1 Tim. 3:15), som utlägger och förvaltar uppenbarelsen och sålunda för vidare de första lärjungarnas befogenheter att förkunna Jesu ord med hans egen auktoritet («Den som hör eder, han hör mig», Luk. 10:16; jfr Joh. 20:21, Matt 28:18 ff) och med hans egen auktoritet upprätthålla ordningen i kyrkan (Matt. 18:17). Paulus utövar denna Kristi auktoritet med all kraft. Han var redo «att taga alla slags tankefunder till fånga och lägga dem under Kristi lydnad... och att näpsa all olydnad» (2 Kor. 10:5,6). Själv föregår han emellertid med gott exempel, ty han är beredd att offra sin handlingsfrihet och sin särskilda kallelse som hedningarnas apostel (Apg. 21:17—30) för att rädda vad som förefaller honom vara kristenhetens högsta goda: kyrkans enhet (Ef. 4:4—16).

3) Den första bland apostlarna i det Nya testamentet är obestriddligen och på Kristi uppdrag Petrus (Luk. 22:31 ff, 24:34, Joh. 20:3, 21:15 ff, Matt. 16:18, Apg. 1:15, 2:14 osv.), även om Jakob senare blir ledare för den första kristna församlingen i Jerusalem. Petrus överhöghet sätter inte ur kraft kollegialiteten (de övriga apostlarna och deras efterföljares, Matt. 18:18, Luk. 22:29); de ledande har ett mycket stort ansvar (Luk. 12:41—48).

4) Paulus tillsätter från början (1 Tess. 5:12), inte först i sina sista (pseudonyma?) brev, församlingsföreståndare som bör rätt uppskattas. Det kanske mycket tidiga första Petrusbrevet (jfr C. Spicq) ger anvisningar om i vilken anda herdarna bör vårda sig om Guds hjord (1 Petr. 5:1—5). Det kan inte vara tal om ett brutet samband mellan de apostoliska kyrkornas styrelseform och Ignatiusbrevens (början av 100-talet) församling, fylkad kring sin biskop och hans presbyterkollegium.

5) Den kyrkliga auktoriteten är väsentligen ett Kristi verktyg, avsett att föra människorna till «trons lydning» (Rom. 1:5, 16:26, Apg. 6:7), till lydning för evangelium (jfr 2 Tess. 1:8, Rom. 10:16, 16:19) och därmed till «lydnad för sanningen» (1 Petr. 1:22). Denna lydning mot Guds uppenbarelse kan emellertid (jfr ovan 1)

KIRKENS AUTORITET

BALTHASAR

icke annorledes åstadkommas än så att människan, som under alla omständigheter är en tjänare (det ondas eller det godas), «av hjärtat lydig följer den lära som (av kyrkan) givits henne till mönsterbild» (Rom. 6:17). Här tjänar den kyrkliga auktoriteten helt och hållet som förmedlare.

avseende på Gud»/ (2. Kor. 10:4), en «fullmakt som Herren har givit mig, till att uppbygga och icke till att nedbryta» (2 Kor. 13:10).

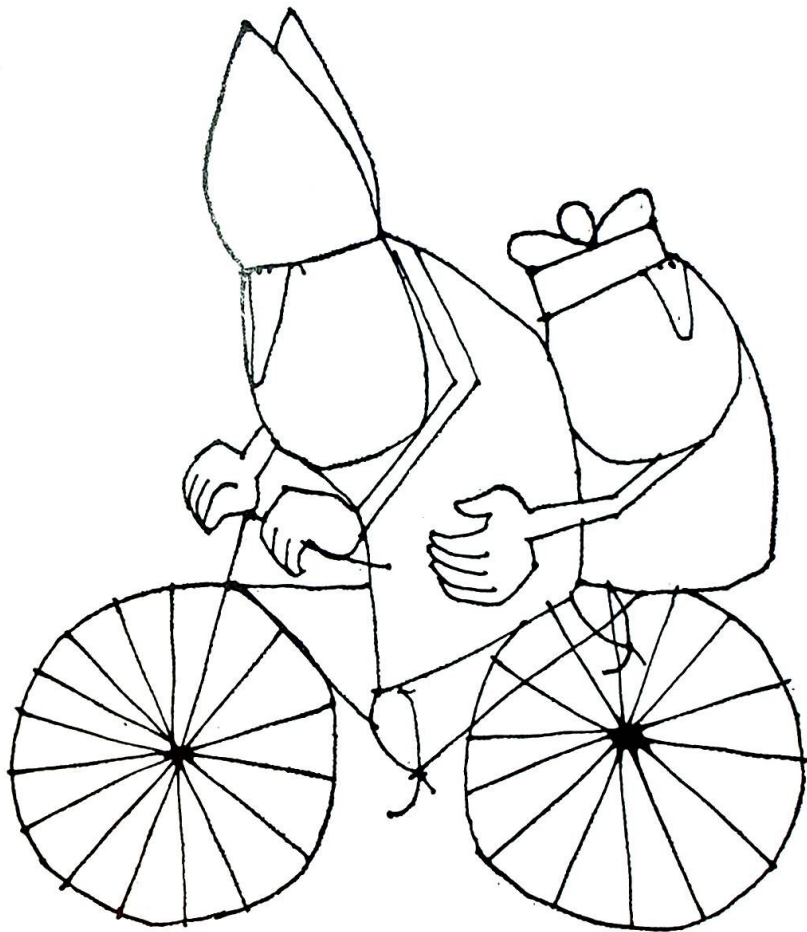
7) Det kan finnas många sätt att inom ett folk så legitimera auktoriteten, att den också kan betraktas

mentet teologiska, i det Nya testamentet kristologiska: Israel skulle i allt lyda Gud såsom förbundets Herre. Jesus förverkligar helt denna lydnad (Matt. 5:17) dvs. intill döden på korset (Fil. 2:8). Han «lärd» denna lydnad, «och när han hade blivit fullkomnad, blev han, för alla dem som äro honom lydiga, upphovet till evig frälsning» (Hebr. 5:8 f). Jesu hela liv (redan hans människoblivande, Hebr. 10:7 f, Fil. 2:7), dessa stilla år i Nasaret, dess offentliga del, dess slutliga lidande var ett enda prov på hans lydnad för Fadern, och i kraft av denna hängivna offervilja blev han i stånd att i eukaristien låta dela ut sig åt alla bröderna: i yttersta lydnad för Gud vinner man yttersta kärlek till nästan. Han lyder för att kunna älska alla fullkomligt, eller med andra ord för att kunna fullkomligt uppenbara kärleken hos Fadern (som i sin kärlek till världen utger och utdelar honom: Joh. 3:16, Rom. 8:3, 32). Så går också lydnad och nästankärlek tillsammans.

9) Fram till Kristi lidande är Fader och Son förenade i en innerlig kärlekens gemenskap. Sonen låter sig i bönen ledas av Fadern genom den Helige Ande, Fadern «låter honom se allt» (Joh. 5:20, 3:11). Men för återlösningen ur vår syndiga olydnad fordrar Fadern i Getsemane och på korset ren, «blind» lydnad för sin myndighet: genom det ständiga bönesamtalen med Fadern har Sonen nått så långt att han också lyder en Gud som ger sig till känna uteslutande som järnhård, absolut vilja, men helt och hållet döljer sig och drar sig undan som kärleksfylld person.

Och eftersom först detta är det avgörande lydndsprovet (jfr. Abraham: Hebr. 11:8 f) och återlösningen från synden härrör ur detta det svåraste av allt (och inte ur predikan eller under) så är för Paulus «talet om korset» trons och kristenlivets kärna, som under inga omständigheter (genom «dialogsjuka») får «berövas sin kraft» (1 Kor. 1:17, Gal. 5:11). Om kyrkans struktur skall kunna visa upp en absolut lydnd för Kristi skull, för frälsningens skull — och endast därigenom kan Kristi efterföljelse vinna yttersta allvar och yttersta

(Forts. s. 77)

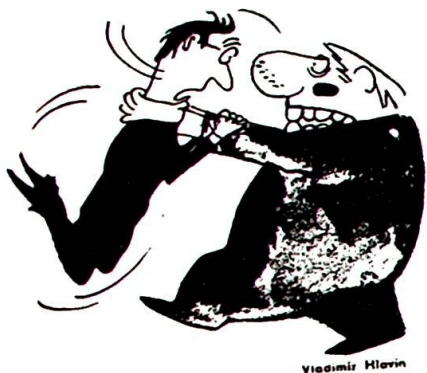

S.

6) Utan auktoritet inget samfund. Medborgaren måste lyda överheten, ty all överhet är av Gud (Rom. 13:1) — och detta måste han göra «icke blott för vrededomens skull, utan också för samvetets skull». Överheten «bär svärdet», emedan den måste hålla även sådana till ordningen som eljest icke frivilligt underkasta sig samhällsmakten och det gemensamma bästa. Det kyrkliga samfundet däremot vilar på frivillighet (den som inte vill eller kan gå in under trons lydnd, han kan och måste gå). Därför skall Petrus icke bära något svärd (Joh. 18:11) utan blott andliga vapen, som äro «mäktiga inför Gud» /på grekiska egentligen «mäktiga med

som erkänd av Gud. Men nu är kyrkan «Guds folk», vars herre (Kyrios) i det Gamla testamentet är Jahve och i det nya Kristus, hans Son, den till Kyrios upphöjde (Apg. 2:32 f), som övertar makten. Han allena förfogar ovanifrån, så som kyrkans huvud, över dess sätt att i hans namn utöva auktoritet (Ef. 4:11 f). När kyrkan väljer efterträdare åt Petrus och apostlarna, följer hon inte en författning som hon själv givit sig, ej heller efterliknar hon så som henne bäst synes forna tiders kyrka, utan hon underkastar sig en lag som givits henne från ovan.

8) Grunden till och formen för kyrkans lydnd är i det Gamla testa-

NUNC ET SEMPER

HR. REDAKTØR,

Herr Odd Barra's brev har de fleste katolikkers fulle tilslutning. Redaksjonens svar på det er ikke noget svar i det heletat. Men en ting fremgår klart, at redaktøren har makten og akter at bruke den. I sin maktfullkommenhet underslår han innlegg som ikke passer ham — uten begrunnelse og uten å returnere dem. Svaret munder ut i et TILBUD som i denne sammenheng er uten interesse.

Vi forlanger av St. OLAV at bladet går helhjertet inn for Kirkens syn og mening og virker for at fremme og oppmuntre til innforlivelse og etterlevelse av Pavens direktiver og belæringer.

Hvis der ikke snart sker en forandring vil det resultere i masseoppsigelse av bladet, så hvis ikke redaktøren av SAMVITIGHEDSGRUNNER vil arbeide i full samhörighet med Kirken og Paven, og ikke trekke sig tilbake fra sin lederstilling, vil han måtte ta denne konsekvens.

Jeg har vært abonnent på St. Olav i over 50 år og beklager hvis jeg nu av SAMVITIGHEDSGRUNNER må oppsige bladet. Jeg kommer da kun at holde mig til bladet NUNC ET SEMPER — für Kirche und Papsttum.

Nærværende venter jeg blir inntatt i bladet.

Erik Grant Lea.

«NYTT SPOR»

Herr redaktør.

I et forsøk på å føre debatten om St. Olav's stoffutvalg inn i et nytt spor, tillater vi oss å foreslå følgende:

At bladet spanderer to eller fire sider til å referere hva Osservatore Romano har offentliggjort av nyheter og kommentarer i siste to-ukersperiode.

At bladet innleder en serie artikler om «Katolske kirkebygg i Norge», om arkitektur og historie. (Vil gjerne nevne at kirken i Hammerfest har en meget interessant historie som kan bidra til mellomfolkelig forståelse. Hvor mange kjenner den?)

LESERNE SKRIVER:

OM «DESPOTEN»

At bladet innleder en serie med korte omtaler, eventuelt intervjuer, med katolske prester i Norge. (Hvem er de, hvor kommer de fra, hva har de studert, hva mener de om forholdene i Norge, hva gjør de innenfor sine menigheter med hensyn til, for eks., å samle ungdommen etc. etc.)

At bladet utlyser en løpende fotokonkurranse for ungdom, med sikte på å skaffe seg aktuelle og gode førstesidebilder.

(Forkortet.)

Helga og Mauritz Sundt Mortensen.

OM DESPOTER OG RADIKALISME

Hr. redaktør,

Nå får det i all anstendighets navn være nok!

I nummer etter annet av St. Olav, skjelles bladets redaktør ut etter unoter og manglende gehør. — Fra bekjennende konservative får han attest for å være noe bortimot en radikal despot. — Uten at noen tar til motmæle.

Hva radikalisme i St. Olav angår, står det meget tilbake å ønske. Leserne kan beroliges med at bladet fyller kriteriene for betryggende besteborgerlighet.

At bladet på den annen side har mistet preget av å være et menighetsblad, skyldes vel et forsøk på å bringe det i pakt med sine intensjoner.

Passusen i St. O. nr. 4-69 om de dominerende Dominikanerne, viser hvor dårlig det står til med gangsynet. Redaktøren kan sende hvit stukk til de av leserne som finner noe kirkeradikalt i Nebergsgaten. — Det går fremover, bevares. For et par år siden fantes det knapt evne til annet en intellektuell navnebeskuelse hos de nytomistiske skolastiskere. Radikalismen glimrer stadig ved sitt fravær.

Mist ikke motet, redaktør! La deg ikke bringe ut av fatning av amatørteologiske konservatorer. Kontakten med mennesker er viktigere enn kontakten med papirkurver i Larvik.

Med hilsen og ønsker om frisk sagspon i manesjen.

Øivind Bjørtvedt
(Kristiansand.)

GÅRSDAGENS PROBLEMER?

Herr redaktør.

«Noen norske katolikker har en besynderlig evne til å sløse humør og krefter

og skrivepapir på gårdsdagens problemer.» Dette skriver «St. Olav»s redaktør i sitt svar til Odd Barra (nr. 3), og han fortsetter med noen ord om at det i dag ikke dreier seg om det i seg selv interessante spørsmål som «offisielle talerør» kontra «fri presse».

Men det spørsmålet Odd Barra reiser, gjelder så vidt jeg kan skjønne ikke om «St. Olav» skal være det ene eller det andre. Han mener det skal være begge deler. Og jeg kan ikke si annet enn at jeg er noe forundret over at redaktøren ikke har øye for det som er bakgrunnen for hans spørsmål, og som efter min oppfatning er ganske anderledes innfløkt og aktuelt nettopp i dag. Jeg skal så kortfattet og enkelt som mulig prøve å forklare hva jeg mener.

Odd Barra og jeg er vokset opp i noenlunde det samme katolske miljø, og jeg tror nok vi begge bærer preg av kirkens form og krav slik de artet seg i 1920- og 30-årene. For bare å peke på noen detaljer som i våre yngre dager hørte med til katolsk praksis: Skriftemål hver første lørdag i måneden, kommunion neste morgen i søndagens åttmesse, deltagelse i høymesse og kanskje også i aftenandakt. I dag er praksis ikke bundet til den slags disiplinert opptreden, skjemmet er mer individualisert og løst opp, kravene er ikke så formelle — og bra er det. Men om vi aksepterer det meste av det som skjer i vår gamle kirke, er det ikke sagt at vi av «den eldre garde» helt klarer å følge med. For egen del må jeg innrømme at jeg *føler* det som om noe er skjevent når jeg går til søndagens aftenmesse — den passer liksom ikke i *min* dagrytme for søndagen. Selvsagt

er det ikke noe å ta hensyn til, men jeg må godta at slik er jeg, og oftest tar jeg hensyn til det.

Dette var en nokså uvesentlig detalj, men jeg tror den er avslørende for hvordan mange av oss kan reagere. Som vi vet gjelder de store endringene i kirken helt andre og mer vitale deler av vårt kristenliv. Det er derfor ikke å vente at vi alle i like høy grad skal være villige til umiddelbart og uten protest å dreie vår livsform etter nye synsvinkler. Noen av oss 8000 katolikker i dette land er oppdradd som katolikker; vi har vennet oss til at kirken representerer en autoritet vi kan stole på, ja de fleste av oss har vært enfoldige nok til å rette seg etter biskop og prest. — Jeg vet ikke annet enn at det er atskillige millioner likesinnede i andre land. — Og her er det at Odd Barra's spørsmål kommer inn som en naturlig konsekvens.

I sitt punkt 2 nevner redaktøren de retningslinjene han har, at han ikke må «la seg påvirke til å hevde meninger som strider mot hans samvittighet og overbevisning». Men dette forhindrer ikke at han kan vise personlig toleranse og gi plass for andres meninger. Vi må kunne vente at redaktøren av «St. Olav» bærer over med en som er så uheldig å være uenig med ham og som drister seg til å stille spørsmål. Og jeg tør påstå at redaktørens svar til Odd Barra hadde stått saklig sterkt om han hadde sovet på sitt manuskript enda en natt, og så — før det gikk i trykken — strøket enkelte setninger som var helt unødvendige for det svaret han skulle gi.

Charles Joys.
(Bergen.)

OM ST. OLAV

Herr redaktør.

En av mine lærde venner, som var ute i samme ærende som jeg, sa: du skal gjemme dette brev, for statistikken forteller, at av to tusen takknemlige er der bare en, som tar seg sammen til å skrive takk.

De har en tid møtt så megen «kristelig» surhet, at det er på tide at noen tar seg sammen til å si *takk!* Selv om uttalelsen kommer fra ikke-videnskapelig hold, kan det kanskje trøste Dem å tenke på, at surheten aldri sparer på «leserbrev».

Om jeg ikke kjenner Dem personlig, har jeg dannet meg dette bilde av Dem:

En redaktør som ikke tar seg selv alt for høytidelig:

Så lenge en mann kan le av seg selv, har han stadig nye muligheter og unngår dyrkelsen av den kjedsommelighetens nådegave, som er så almindelig blant kristne redaktører.

En redaktør som har sine meningers mot. Tillags å alle kan ingen vera, heter det. Jo da, det kunne De være om De

(Forts. s. 76) neskesonnen, Jesus Kristus at Gud ville

TROEN I PRAKSIS

Ingen, ikke engang de som bare har et overfladisk kjennskap til menneskenaturen og bare litt erfaring på bønnelivets område vil benekte at det må en viss disiplin til for et menneske som vil leve et bønnens liv. De som over hals og hode eller på måfå går inn for hva de kledelig liker å kalle spontanitet i bønner kan neppe forestille seg den sum av åndelig anstrengelse det kreves for å gjøre bønner til det kristne livs kilde.

AV PATER

D. J. BOERS

Det vil koste all den beslutsomhet et menneske rår over å gjøre bønner til en daglig og regelmessig begivenhet — og å være tro i bønner. Arvåken kaller apostelen det, arvåken når man fristes til å gjøre noe annet og mer presserende. Det er rart å legge merke til hvor mange ting som plutselig blir presserende når vi ikke liker å gjøre det vi burde gjøre. Folk flest vil finne ut at alle deres velmente forsetter om å være tro i bønn blir til ingenting hvis de ikke holder seg til en bestemt form for fromhet, om enn aldri så elastisk, om de ikke fastsetter en bestemt tid til å be, om enn aldri så moderat. For vi skal ikke gå og innbille oss at vi kan be til alle tider hvis vi ikke først har lært å be til bestemte tider. Hva slags fromhets- eller andaktøvelser man vil bruke, tradisjonelle eller moderne, faste eller mer vekslende, må man finne ut for seg selv ved å la seg lede av den Hellige Ånd og sin personlige erfaring. Til syvende og sist er hovedsaken ikke at folk overholder en from disiplin (som om dette skulle være et mål i seg selv), men at folk ber. Og bønnens disiplin er ikke det samme som bønn. Det ville derfor være villedende å bedømme kvaliteten i et bønneliv etter visse ytre forpliktelser og etter en rutinemessig konformisme. Selv om det kan være verdier også i dette, har vi likevel fått en annen målestokk for den rette bedømmelse av bønner og bønnelivets verdi i konkrete enkelttilfeller. Den er gitt av Herren selv når han sier: «På deres frukter skal dere kjenne dem.» Hva bønnens frukter må være kan vi oppdage ved å betrakte Jesu bønn. I Jesus møtte den himmelske Fader et sinnelag og en vilje som var i fullkommen overensstemmelse med hans egen. Jesu ånd sto helt og holdent åpen for og var absolutt rede til å stille seg helt til disposisjon for virkeliggjørelsen av Guds plan. Ikke bare med en eller annen liten plan for en del av menneskeslektens historie, men med selve Guds plan med verden, en frelsesplan som omfatter hele menneskeslektens historie. Dette at Jesus alltid gjorde Faderens vilje er ikke bare et tema for våre personlige fromme betraktninger, men det er noe som har en avgjørende dogmatisk betydning. Det var i Men-

virkeliggjøre alle menneskers barnefordhold til Ham og la hele menneskeheten få del i denne virkeliggjørelse slik at alle kunne ha retten og kraften til å si med ett hjerte: Fader Vår.

Bønnen er da den handling hvor mennesket retter seg mot Guds vilje ved «bedende» å sette seg selv i den barnefølelses sted. Å «be» er bare virkelig bønn hvis den skjer i overensstemmelse med Faderens vilje. Det samme var tilfelle med Jesu bønn da det menneskelig talt så håpløst ut: Ikke min, men din vilje skje.

I bønner overgir vi oss i Guds hender. Han som etter profetens ord ikke glemmer oss fordi han har tegnet oss i begges sine hender. Å gjøre så er hverken fatalisme eller kvietisme. En kristen bønn kan endog bli til en drakamp med Gud i likhet med Abrahams bønn da han ba for Sodoma eller i likhet med Jakobs bønn da han kjempet med Herrens engel helt til det grydde av dag og ikke ville slippe ham før han var velsignet. Derimot ville det å be ikke være ekte bønn, men overmot og arroganse hvis den ikke er et oppriktig uttrykk for vår søken mot Guds vilje.

Om det nå gjelder de store apostoliske projekter eller viktige pastorale anliggender, om det nå gjelder en hel nasjons velvære eller enkeltmenneskets mer beskjedne personlige krav og nød, må en bønn — om den er ekte kristen — alltid rette seg mot Guds vilje og ta sikte på samarbeidet med Guds frelsesplan. Denne plan som omfatter både hele verdenshistorien og hvert eneste menneskes historie, en historie som er i stadig utvikling. Det er nettopp dette som er innholdet i Fader Vår, den bønn Herren selv lærte sine disipler som det kristne fellesskaps bønn par excellence.

Fra den hellige skrift er det lett å se at Jesu liv og arbeid var gjennomtrengt av bønn. Det er vanskelig å forstå hvordan man med evangeliene innen rekkevidde kan påstå at den eneste mulighet for å komme i kontakt med Faderen er gjennom nestekjærlighetens tjeneste, den såkalte horisontale linje. (Bortsett fra det faktum at det neppe går an å tale om en horisontal linje om det ikke er en direkte vertikal linje.) Evangeliene viser herligheten i Jesu umiddelbare samvær med Faderen i bønn ved det som hendte på Tabor. Da han var der hørt en stemme som kalte ham *min sønn*, mens hans ansikt og klær strålte med et overjordisk lys. De ytre symboler var en manifestasjon av en indre begivenhet. Samtidig var de en åpenbaring av den verden av varme og kjærlighet hvor Faderen og Sønnen var forenet med hverandre.

Om vi lærer å be som Jesus ba, med en total vilje til å stille oss til rådighet for Faderens frelsende vilje, vil også vi ved og i bønner erfare barnefølelsens herlighet — en herlighet som bare da vil bli klar for oss i all sin fylde.

SPEIDERNE

Lørdag 15. mars kl. 17 blir det underholdningsaften i Akersveien 5 til inntekt for katolsk speidararbeide.

BLIKK på TIDEN

DE DØR

■ Det er ikke prester som vanligvis undervurderer livets flyktighet, både på prekestol og ved bære minner de da om det. Allikevel sitter en noe lamslått og trett og tenker på to ordensbrødre som på dette ennå korte nyår plutselig og uventet er gått bort. Den ene av dem var verdensberømt og bærer av Nobels Fredspris: Pater Dominique *Pire*. En belgisk prest og sosiologi-professor, som hverken slo seg til ro på sitt kateter eller senere, da mange ville ha unt ham hvilen, på fredsprisens laurbær. Så lenge det var flyktninger og fattige, forfulgte og sultne i verden, hadde han hendene fulle. For fulle, viste det seg.

Den andre var lite kjent ut over en menighetskrets nede i Danmark, pater Georges *Vian*. En logn, solid og snill nordfranskmann, som både i tale og vesen ble så til forveksling dansk, at hans egne landsmenn følte det, når han kom hjem. Han var sogneprest, av den omsorgsfulle, trygge, tålmodige typen — tilgjengelig for alle slags mennesker i og utenfor sin hjord, jevn mot alle. Han gikk inn i sykepleien — ville treffe nye mennesker og et «kirkefremmed» miljø, og forstå det innenfra. Og han ble, umiddelbart før sin død, valgt til prior. Tre meget forskjellige oppgaver for en teolog. Han sa ja til dem alle, uforbeholdent. Og efterlot seg bare venner, som synes de har mistet en som stod dem nær.

Pire ble 59 år. *Vian* bare 42. Det er litt for følbart under levealderens gjennomsnitt i vår livsform. «Hva gjør presten de andre dagene i uken?» het nylig en programpost i Fjernsynet. At *søndagen* er besatt, kan alle se. At de andre dagene ikke er noe 9—4, med «fritidsproblemer» og hobbyrom, stemmer også ofte. Prestegjerningen er vidtåpen og ubeskyttet, noen av prestene får det til å leve litt for kort og intenst. Men hva er så egentlig forholdet mellom kvalitet og kvantitet i en prests, ja et hvilket som helst menneskes liv?

EGNE OG ANDRES SIRKLER

■ Tysk katolisisme er, som så mange andre lands, gjennomtrengt av åndskamp, reformiver og debatt, efter Vatikan-konsilet. De tyske biskoper har klokt villet *samle* dette kaleidoskop av meninger til en mangfoldets enhet, blant annet på presens område. Det er en rett bispegjerning. Resultatet er en ny og fin tysk katolsk ukeavis — «Publik». Efter noen nummer begynner en å vente spent og utålmodig på de neste. Det er alltid et godt tegn, som «St. Olav»s mangehånde kritikere gjerne forholder oss, som i langt trangere økonomiske og åndelige kår sliter med en utakknemlig oppgave.

Vi sitter og ser på det tegn den nye katolske ukeavisen har valgt til sitt merke, og som går livlig igjen i spaltene. Det er et høyst meningsfylt symbol, ja egentlig tegnerens oversettelse i streker av det i dag velbrukte ordet «pluralisme». Sirkelen er det mest sluttede og selvtilfredse en kan tenke seg: Den har alt i seg selv, og skiller skarpt mellom det som er «innenfor» og det som er «utenfor». Strengt tatt kunne den godt være suffisansens og intoleransens symbol. Men «Publik»s vartegn er ikke en sirkel. Det er *mange* sirkler. Og hva mere er: De

sirklene er ikke spredt i landskapet, men samlet, så de danner et nytt og større tegn.

Vi lever i en komplisert verden. Mange skremmes av dens forvirrende mangfold. De mister oversikten, de frykter kaos. Mest frykter de en utvikling i kirken som ikke setter en streng uniformitet mot mangfoldet — hvilket er enkelt, men håpløst — men tvert om svarer tillitsfullt med kirkens eget rike mangfold: Mange liturgier, mange mentaliteter, mange teologiske skoler, mange overbevisninger — alt i den ene kirke.

«Publik» har visst fattet og søker å virkeliggjøre selve poenget: Mangfoldet, akseptert som en spennende rikdom, er en helhet. Enn om vi også på det hjemlige, nordiske plan kunne lære, at det mangfoldet ikke består i å bebreide andre at de har meninger vi ikke liker, men i å fremme positivt og overbevist det vi selv står for. En artikulert oppfatning er bedre enn ti irriterte protester.

DIALOGENS MANN

■ Magister Lars Roar *Langslet*, som nå synes eslet for Stortinget, utga nylig en liten bok som visst nesten druknet i flommen fra forlagene. Det fortjener den ikke. Den heter «Kirken i dialog», og er en samling betraktninger over kirkens — den kristne kirkes — situasjon i vår tid. Klar i analysen og økumenisk i perspektivet, tar den opp alle de store linjene i kristendommens indre og ytre enhetsproblemer i dagens verden: De kristnes innbyrdes enhet, forholdet til jøder og andre ikke-kristne, forholdet til den sekulariserte og avkristnede (eller aldri kristnede!) del av verden, med ganske særlig interesse for det som er *Langslets* studiespesiale: Marxismen og den moderne ateisme. Kapitlene er gjennomtrengt av idé-historikerens lange perspektiver og solide grundighet. Det lettvinde og «flotte» ligger ikke for ham — nyansene og respekten for en sammensatt virkelighet derimot i velgjørende grad. Velgjørende er også dette: Han skriver alminnelig menneske-tale, ikke akademisk jargon. Under sakligheten merker en varmen og troen og en verdisans som overbeviser. «Billigbøkene» oversvømmer oss, mange av dem er da også «billige» i enhver forstand. Ikke denne. Blant de mange bidragene til samtidsforståelsens vanskelige kunst, skiller den seg ut som en vederheftig og gjennomtenkt veiviser for mennesker som ikke vil leve sin kristendom i et lufttomt rom, men forbinde den med virkelighetens strenge krav til ekthet og realisme.

RELIGION I NRK

■ En innsender, som ikke har kunnet skaffe seg kringkastingssjef Hans Jacob *Ustvedts* programtale («St. Olav»s leder 22. februar), ber «St. Olav» gjengi hva han uttaler om de religiøse programmer i NRK. Det er en høyst betimelig efterlysning, efter som «St. Olav» uttrykkelig oppfordrer sine lesere til litt prinsipiell eftertanke over kristendommen og massemediene, ut fra Vatikan-konsilets appell. Kringkastingssjefen sa om dette:

«Kringkastingen har en klar forpliktelse til å sende *religiøse programmer*, etter min oppfatning ikke så meget fordi vi i Norge har en statsreligion, som ut fra det forhold at en stor del av befolkningen ønsker og setter stor pris på slike programmer, de berører deres sentrale livsinnhold. I et stadig mer utpreget pluralistisk samfunn kan det i kringkastingen ikke være tale om noe kristelig meningsmonopol. Med sin enerett til å sende programmer kan kringkastingen ikke generelt være en kristelig forpliktet institusjon, men religiøse spørsmål må behandles med respekt. Vi har plikt til å avspeile landets religiøse liv, med den styrke og den mangesidighet som dette til enhver tid måtte ha. Samtidig har vi rett til å gi plass for enhver oppriktig overbevisning i religiøse spørsmål, også slike som stiller seg i opposisjon til den kristne religion.

Den store del av de religiøse programmene hos oss som har et *forkynnende* innhold står i en særstilling i forhold til kringkastingens generelle programprinsipper, som for alle andre områder går ut på at kringkastingen ikke skal søke å påvirke lyttere og seere. Den skal ikke drive propaganda for noen menin-

PUBLIK
ECHO DER ZEIT

BISKOP MANGERS 80 ÅR

Det er bare to muligheter: enten må de klimatiske forhold i Akersveien være særs gunstige, eller de som bor i nr. 5 usedvanlig sterke. Dette gjelder vel å merke bare 2. etasjen — bispegården.

Statistikken taler et sprog som ikke kan bli gjendrevet.

Biskop Fallize ble 89.

Biskop Smit er 80 og vel så det.

Nå runder også Biskop Mangers de 80 og er still going strong. Den 18. mars står det kryss i taket og på kalenderblokken: B.M. 80. Tolket skal det bety: I dag blir Biskop Mangers 80 år.

Om det ikke kommer så mange hilsener fra hans nåværende bispedomme honoris causa, Afufenia, kan

han dog vente seg dess flere fra sitt tidligere og langt utover dets grenser. Takknemlige tanker fra gamle «sognebarn» kommer til å fly sørover og til å krysse gode minner om rike arbeidsår på vei mot nord.

Mange ganger har «Jakob, ved Guds nåde og den Apostoliske Stols velvilje Biskop av Oslo» ønsket sitt stift «nåde og velsignelse i Herren». I dag kan vi tillate oss noe som vi aldri fikk anledning til i kirken etter hyrdebrevens litt pompøse opptakt. I dag kan vi endelig si: I like måte.

Atter engang å nevne Biskop Mangers store fortjenester kan vekke mistanken at trykkeren lar satsen Mangers, stå for å dra den frem igjen ved neste anledning. Forresten er det helt unødvendig å gjenta alt det. Det navnet han har fått «Gamlebisp» er nok. Det fortelles jo selv om lang og tro tjeneste, om en folk med glede minnes og med takknemlighet tenker tilbake på.

Med 80 år trer en virkelig inn i Patriarkenes rekke (med 50 blir en bare novise). Biskop Jakob med sin rike livserfaring — sin overbærenhet og fremfor alt sin urokkelige Gudstro, kommer ikke til å ha noen vanskelighet til å føle seg straks hjemme i den ærverdige patriarkalske forsamling.

Efter Biskop Mangers eget utsagn gjenstår for ham nå bare én oppgave, å forberede seg på siste reis. Men det er en sannhet med modifikasjoner. Hvis en mener at det er ensbetydende med å sitte i gyngestolen og vente at det banker på, tar en grundig feil. Gamlebisp hverken gynger eller stirrer mot døren. Ofte er han ikke engang hjemme av den enkle grunn at man har kalt ham bort. For å ferme — til en kirkevigsel eller rett og slett fordi prestene gjerne vil ha ham iblant seg. Å le så hjertelig — å komme en så vennsæl imøte er ikke hvermanns gave.

For hvert år blir det noen flere rynker i det særpregede ansikt. Nå er det ikke lenger sorger og bekymringer som risser dem. Nå kommer de på samme uforklarlige måte

som fin krakkelur i gammelt porselen. Synet svikter nok en del, kanskje bare for å gjøre det indre øye dess skarper.

Vår Biskop har innbudt Gamlebisp til å feire 80 årsdagen her i Oslo på gamle tomter. Reisens besværligheter har gjort at svaret dessverre ble: Jeg tør ikke i min alder. Det er en skuffelse for alle som håpet personlig å kunne gratulere Biskop Mangers på 80 årsdagen. Det nest beste vi kan gjøre er å sende ham gjennom St. Olav våre aller beste ønsker.

G. G.

Biskop Mangers adresse: Couvent St. Zithe, Luxembourg.

PAVE PAUL VI OM SØLIBATET

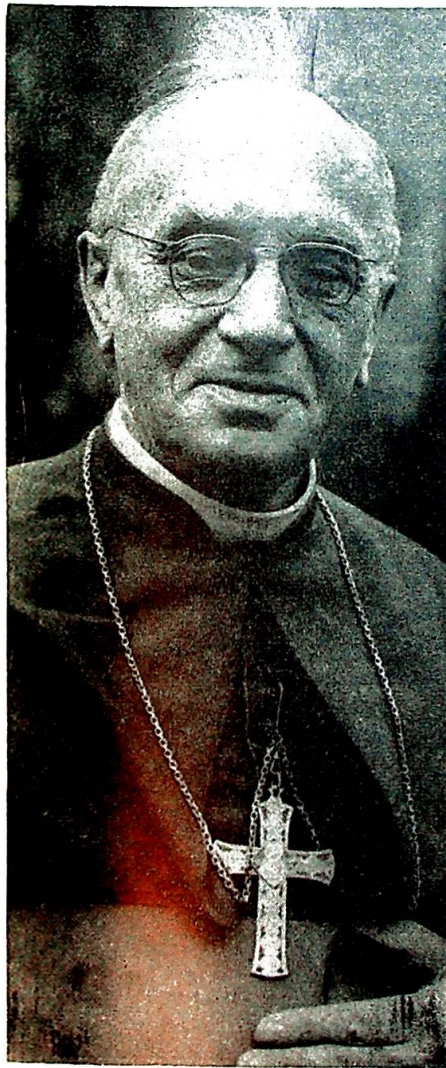
I en tale til sogneprester og prester som holder faste-prekener i kirkene i Roma, sier pave Paul VI bl. a., i følge Roma-korrespondenten Alan McElwain i Catholic Herald:

Kristus selv har valgt prestene til en spesiell tjeneste. Det er meget snakk i dag om å integrere presten i det moderne samfunn ved å gjøre ham til en mann som alle andre i klesdrakt, daglig yrke, i erfaringer og i det sosiale og politiske engasjement og ved å gi ham tillatelse til å stifte sin egen familie ved å gi avkall på sølibatet. Men er det slik Kristi autoritet og lære må forståes? Kalte Han ikke på, valgte Han ikke ut sine disipler som skulle spre og forkynne budskapet om Guds rike, skilte Han dem ikke ut fra den vanlige livsmåte, sa Han ikke at de måtte oppgi alle ting og bare følge Ham?

Kristus frigjorde dem, ikke uten deres radikale offer, fra deres vanlige arbeide, fra deres lovlige og normale interesser, fra deres tilknytning til omgivelsene. Han ville at de bare skulle være knyttet til Ham alene. Han satset på deres frivillige, spontane svar. Men Han regnet også med at de totalt ga avkall.

Hvis en personlig mening må være tillatt: Kristne som finner at dette er trange kår, i dagens verden, er meget langt fra å begripe hvilken tid vi egentlig lever i. Men «St. Olav» er åpent for andre oppfatninger.

Frater Candidus.

ger. Hvor medvirkende i et program for øvrig gir sine innlegg en forkynnende karakter, vil de bli møtt med motinnlegg, i samme eller senere program.

Når kringkastingen likevel her gjør et brudd med sine prinsipper, er det fordi vi dermed imøtekommer et krav fra brede befolkningsgrupper, — et krav som vi mener at de må ha rett til å stille.»

DOMINIKANERNE I NEUBERGGATEN:

KLOSTERET FULLFØRES

Om to år kan Dominikanerne feire 50-års jubileum i Norge efter Reformasjonen. Det begynner å monne i den «andre økta» for svartbrødrenes nærvær i vårt land. Første gang nådde de våre strender i 1221, bare få år efter ordenens grunnleggelse. Spanjeren Domingo Guzman, bedre kjent som St. Dominikus, var en dristig strateg: Han konsentrerte

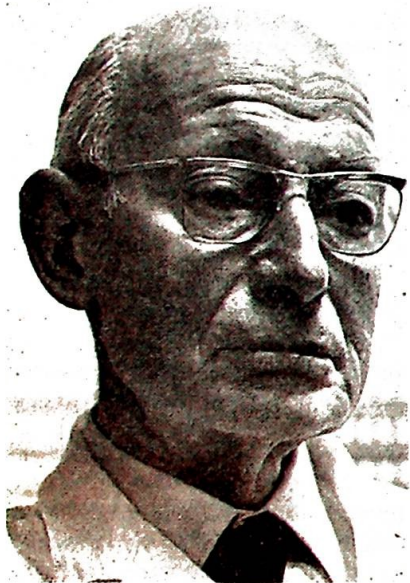
— foreløpig. Mot midten av det 13. århundre er dominikanerne installert i Oslo, den nye lutherske Oslo-bispen *Fridtjov Birkeli* ferdes hver dag over deres grunn borte i Gamlebyen, der Olavsklosterets ruin gir en god forestilling om hvordan de bodde og levde, der Oslo Bispegård nå ligger. Mindre, om overhodet noe, vet vi om deres konventer i Bergen, Stavanger, Trondheim og Hamar.

Reformasjonen jaget dem, som så mye annet. Men på slaget 700 år efter sin første ankomst, ved pinsetider 1921, var de tilbake i Oslo. Franske dominikanere tok da opp sin gjerning i vår hovedstad. De kjøpte en rommelig trevilla i Neuberggaten, og innredet kapell, bibliotek, celler og taleværelser der. I 1928 fikk de reist en kirke, ved en blanding av gavmildhet og slit. Nobelpristageren *Sigrid Undset* bidro til byggefondet ved å bortauksjonere originalmanuskriptet til et kapittel av «Olav Audunsson» under en basar på Bristol. Det manuskriptet sikret hennes forlegger, *William Nygaard* seg.

Efter hvert fikk dominikanerne norske ordensskall, folk som efter utdannelsen i den nord-franske ordensprovins' studiehus «Le Saulchoir» ved Paris, vendte hjem og gjorde klosteret i Neuberggaten til et norsk-fransk samarbeide. I overensstemmelse med sin ordens tradisjoner og virksomhet ellers i verden, tok dominikanerne også hos oss opp forkynnelsen og undervisningen under alle former, Katolsk Forum, Katolsk Orientering, deltagelse i presse og kringkasting, foredragsvirksomhet i og utenfor hovedstaden, økumenikk og apostolat i de forskjelligste miljøer. Samtidig

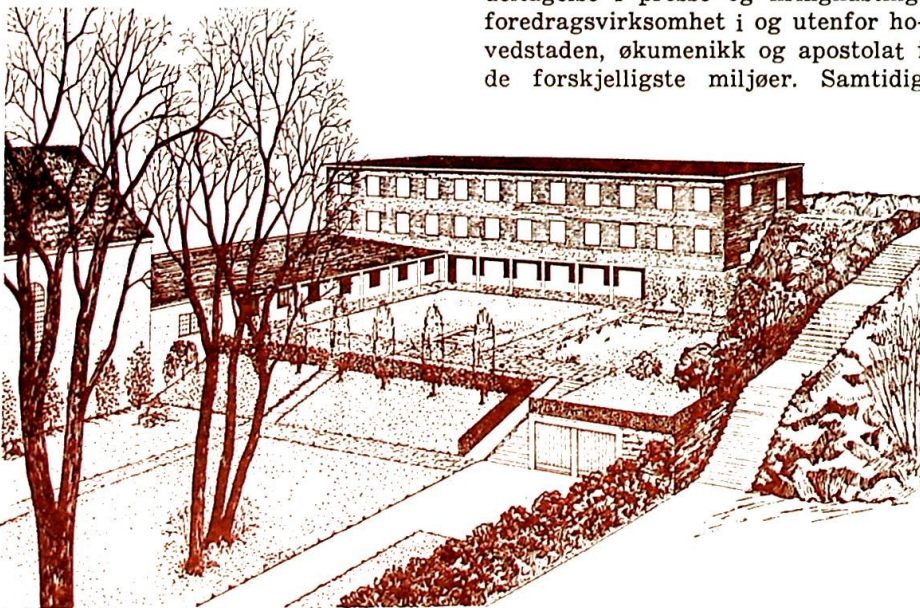
søkte mange av Vestkantens katolikker til St. Dominikus kirke som stedet for sitt gudstjenestlige liv og sin sjelesorg. Men som overalt de virker, har Dominikanerne i Norge søkt ut over det katolske menighetsmiljø, og lagt vinn på kontakt og utveksling med størst mulig bredde i samfunnet som helhet, for å konfrontere miljøet med Evangeliet og den katolske tro og tenkning. «Kontaktflaten» er blitt stadig utvidet, og vennene er mange.

I denne tiden er det gamle huset i Neuberggaten blitt for trangt og upraktisk. En utvidelse og modernisering påtvinger seg. I 1958 begynte en reisingen av et nytt klosterbygg. Arkitektene *Gunnar* og *Sven Bjerke* utnyttet med smak og innsikt den ganske dype tomten bak kirken, og fullførte første byggetrinn i et nytt kompleks, som i noen grad imøtekom de utvidede behov. Nå — ti år efter — skal annet og siste byggetrinn virkeliggjøres. Som det fremgår av arkitektens perspektivskisse, skal det gamle trehuset fjernes, når det nye murstensbygget står ferdig. I to nivåer, med plener og beplantninger, skal grunnen ut mot gaten planeres til et enkelt og vakkert anlegg. Det en-etasjes bygget i forlengelsen av kirkens kor, med sakristi og dagligstue er allerede reist — likeledes en blokk svarende til de fire ytterste vinduer til venstre på det tre-etasjes hovedbygget. Det ferdige nybygg vil romme celler for patrene, gjesteceller, kjøkken, refektorium, bibliotek, lesesal (åpen for publikum), taleværelser og møterom for dominikanernes virksomhet. Bygget er i høy grad tenkt som et sted en kan oppsøke utenfra, til studium, boklån, kontakter, debatter og møter, faktisk vil halvparten av nybygget snarere tjene kontakten utad enn de egne behov.

Arkitekt Gunnar Bjerke MNAL

ikke sine første feller, men sendte dem ut på veiene — ja havene. Den første dominikaner i Norge strandet bokstavelig talt på grunn av et uvær, han skulle visst egentlig til Danmark

Arkitekt Sven Bjerke MNAL

Gjennom årene har dominikanerne spinket og spart til sitt byggefond. Meget er kommet inn gjennom utenlandske gaver, både fra kirkelige og andre hold, eller ved rentefrie lån. Pater *Thoralf Norheim* har som konserterende pianist, med gjentatte turnéer i USA, bidratt vesentlig til byggefondet. Også mange små og noen større gaver fra innenlandske katolikker og andre har hjulpet. Ennå er ikke byggesummen fulltegnet. Men dominikanerne har under prioren pater *Ellert Dahls* ledelse, gått til verket med hva de har, og håper at de ved en inntrengende appell til venner ute og hjemme vil greie den siste kneiken, og om et år befinne seg under sitt egentlige tak, uten å være knust av gjeld og forpliktelser.

For et par uker siden tok en stor bulldozer de første jafsar på grunden bak klosteret i Neuberggaten. Det ferdige anlegg, hvis uttegnede planer røber en nøktern og veltenkt planutnyttelse fra de to arkitekters side, vil ikke bare bli en pryd for Majorstustrøket, når det står ferdig. Det vil også gi dominikanerne arbeidsforhold de lenge har savnet, og iherdig arbeidet for å skaffe seg.

EN KLOVN

Minstemann hjemme går altså på St. Sunniva, jeg har fortalt det før. Forleden hørte jeg med en viss undring hans skingrende stammehyl:

SUNNIVA, SUNNIVA, DET ER OSS,
DET ER GUTTA SOM KAN SLASS.

Ja, jo. Det forekommer i de beste familier, sies det.

Man er ikke sikker på om det er fromt, selvfølgelig. De gode søstrene og alt det

der. Men hva skal man gjøre med en slik røver?

Mens vi jobbet med dette nummeret av bladet, kom jeg til å tenke på stammehylen igjen. Kanskje han ihvert fall kan bli redaktør.

Redaktører må kunne slåss — og høre at det ikke er særlig kristelig.

Jeg satt på tunnelbanen og grublet mer over det. Igrunn forteller et slikt stammehyl mest gode ting om miljøet på skolen. De laver ikke stueplanter av ungene. De bryner seg litt på hverandre som alle andre.

Vel, kanskje er det ikke så pinlig at vi slåss litt i spaltene heller? Vi skal også brynes, de ærverdige og de uansvarlige, de satte og de rabiate.

Ville det ikke være farligere om vi holdt kjeft med våre tanker og meninger og bare gjespnet bak hånden, høflige og dødsens trette?

Vel har jeg ikke gått på St. Sunniva, men slåss kan jeg. Jeg savner et forslag: om at St. Olavs redaktør skal gå i korte bukser.

Men folk synes kanskje at vinteren er for streng.

På den annen side skal man ikke være noen almindelig stueplante heller.

STØTT ST. OLAV

GI ET ARSABONNEMENT (kr. 25)
TIL EN VENNINNE ELLER VENN

Katolskledede rejser 1969

Sct. Annæ Rejser:

Rom i påsken: a) 1/4—8/4 (skoleferien) — 8 dages flyreise — ½ pension — 2 busrundture. Pris: kr. 925,—.

b) 2/4—11/4 — 10 dages flyreise — ½ pension — 2 busrundture. Pris: kr. 995,—.

Rejseledere: lærerinde Annie Rastrup — rejsens præst: pater A. Keustersans, Næstved.

Det hellige Land: 5/5—19/5 — 15 dages flyreise — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflugter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Paul d'Auchamp, Søborg.

Det hellige Land: 3/7—17/7 — 15 dages flyreise — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflugter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Tage Langsted, København.

Kulturperler: 4/10—18/10 — Firenze—Assisi—Rom — 15 dages flyreise — fuld pension Firenze og Assisi — ½ pension i Rom — 2 busrundture. Pris: kr. 1195,—.

Rejseleder: pater Laurits Brunnicardi, Næstved.

Program og nærmere oplysninger fås hos: lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45. 2300 København S. Tlf. SU 86.

Pastor d'Auchamps Romrejser:

27/5—13/6 — Rom—Assisi—Firenze — 18 dages togrejse — fuld pension. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

27/6—17/7 — Ravenna—Rom—Assisi — 21 dages togrejse — ½ pension i Rom — fuld pension i Ravenna og Assisi. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

13/9—28/9 — Rom—Assisi — 15 dages flyreise — fuld pension. Pris: kr. 1275,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

Program og nærmere oplysninger fås hos: Pastor Paul d'Auchamp, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 690 301.

Den nordiske Valfart med fly til Lourdes:

6/9—12/9 — 7 dages flyreise. Pris: kr. 920,—. Særpris for syge: Asile Notre Dame. Pris: kr. 730,—.

Geistlig leder: Msgr. Knud Ballin. Læge og sygeplejersker følger de syge.

Program og alle oplysninger: Fru L. Samson, Barsehøj 25, 2900 Hellerup. Tlf. Ge 6341.

eller: Translatør, C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, 1260 København K. Tlf. PA 2539.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes		
Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstre-		
nes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hammer-
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals Prestegård	}	Hønefoss
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke		
St. Magnus prestg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Lillestrøm
Vår Frue Kirke		
Bispegården		
St. Olavs Kirke,		
Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tromsø
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		
St. Olavs Klinik	}	Trondheim
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

LESERNE SKRIVER

(Forts. fra s. 71)

hadde dyrket den tannløse oppbyggelig-
het. Da var De uangrikelig!

En redaktør med åpent vindu til den
tid vi lever i.

Det er rystende lesning for en kristen
som må spørre seg selv: hva har *du* gjort
for eller imot denne utvikling?

Det er et spørsmål man nødig vil møte,
særlig når man blir riktig gammel.

Man blir ergerlig på spørgeren — men
du verden hvor nyttig det er, hvis vi
kristne skal bli annet enn salt i saltkaret.

Jeg har lyst til å hilse Dem med et
kjent ord, som jesuitergeneralen Ricci sa
om sin orden: Sint ut sunt — aut non sint.

Johan Prytz.

«KRISTEN HOLDNING»

Herr redaktør.

Før jeg selv leste Deres svar i «St.
Olav» til Odd Barra, hørte jeg det omtalt

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

KATOLSK INFORMASJON

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

i følgende sammenheng: en teologisk stu-
dent på Blindern — ikke katolikk —
hadde til en katolsk bekjent uttalt sin
forundring over tonen i Deres svar, var
dette en *kristen* holdning fra redaktør
til innsender. Og etter å ha lest inn-
leggene selv, vil jeg si jeg er enig med
vedkommende protestant.

De er vel antagelig allerede klar over
at noe av det som mest støter så mange
i relasjon til «St. Olav» nå for tiden,
det er denne overlegne, ovenfra-nedad
tone som mere og mere har bredt seg
i bladet siden den progressive retning
holdt sitt inntog der. Hva i all verden
kan det komme av at katolikker som sier
de er blitt seg så levende bevisst at åpen-
het og dialog må til, ikke har denne
åpenhet og samtale å by sine egne stuf-
feller?

Det er jo så helt riktig, som De skriver,
at «St. Olav» er for norske katolikker
ofte den eneste informasjonskilde mot
den større katolske verden om oss. Jeg
har også før i telefonsamtale med Dem
fremhevet for et enormt ansvar De har
nettopp overfor dette faktum — ansvar
til å informere allsidig og balansert.
Istedet har De valgt å gå ensidighetens
vei. Flere og flere av oss må nå til uten-
landske kilder for å korrigere den «virke-
lighet ... bladet beretter om». Bl. a.
må vi i dette norske blad savne fyldige
opplysninger om Pavens egne uttalelser
i så mange sammenhenger. Om det troens
år Paven dekreterte hørte vi lite, om hans
Credo intet som helst. Hvis Deres sam-
vittighet ikke tillater Dem denne nyhets-
formidling, måtte man hellere ønske, også
for Deres egen del, at De fikk slippe
denne redaktørtjeneste som må falle Dem
tung.

Jeg har også tidligere forsøkt å appel-
lere til Dem om å vise mere rommelighet
og en ekte liberal holdning. Jeg skjønner
at De finner det uforenlig med Deres
intensjoner. Det er ytterst beklagelig og
kan bare resultere i mere og mere frafall
fra bladet og større og større avstand
mellom redaksjonen og den leserkrets man

HÅNDARBEIDSBASAR

Ta venner og kjente med

SØNDAG 9. MARS

til Halden. Åpent etter høymes-
sen til kl. 18.

Basaren har mange pene hånd-
arbeider. Hjertelig velkommen!

St. Birgittaforeningen.

skulle tro det var hensikten å nå. Det er beklagelig for alle parter, og kan vel i lengden ikke fortsette.

Borghild Krane.

«ALT GODT!»

Takk, hjertelig takk for det gode St. Olav bladet. Slik det er blitt i de senere år, er det blitt meg en god berikelse, så jeg leser det fra perm til perm.

Klovnens leser jeg først. Han er så søt og menneskelig!

Dette burde jeg ha skrevet ved årsskiftet, og samtidig ønsket Dem og alle Deres alt godt i det kommende år. Men nå gjør jeg det altså herved.

Amalie Arnold.

De katolske biskoper i England ønsker, ifølge Catholic Herald, at så mange medlemmer av Kirken som mulig får gi uttrykk for sitt syn på dagsordenen for den kommende synode i Roma i oktober. Kardinal Heenan sier bl. a.:

«Når synodens dagsorden foreligger fra Roma i april vil jeg gjerne forelegge den for de forskjellige råd over hele landet slik at deres syn blir kjent.»

Kardinalen går inn for en mer åpen debatt innen Kirken før synoden trer sammen. Han sier: «Hemmelighetskremmeriet ødelegger sin egen hensikt.»

Biskop Worlock i Portsmouth legger til: «Det er riktig at synoden blir en

TESER OM - - -

(Forts. fra s. 69)

fruktbarhet for verdens återlösnings — så förutsättes, att de som å sitt ämbetes vägnar fordrar lydnad följer sina får, så länge de lever, med lika mycken kärlek, omsorg och osjälvisk ödmjukhet som Fadren visade sin Son ända fram till hans lidande. I samma stund som Kristus, den gode herden som ger sitt liv för fåren, anförtror sin hjord åt Petrus, måste denne (av nåd!) taga första steget på vägen mot korsfästelsen (Joh. 21:18 f).

10) Om kyrkans herdar har den enda uppgiften att föra sina får till Kristus, så får de därvid inte glömma, att varje kristen med levande (och älskande) tro har den Helige Andes upplysning och undervisning och i Anden principiellt äger «all kunskap» (1 Joh. 2:20). I den grundläggande döpnaden är alla kyrkans döner jämlikar, alla kan om de vill «få lärdom av Gud» (Joh. 6:45), och detta desto mera, ju mer de inom sig återspeglar

synode av biskoper. Men de kommer sammen for å tale for de lokale kirker, ikke som enkeltindivider.»

«Hvis dagsordenen kunne offentliggjøres før synoden, fikk biskopene en mulighet til å rådføre seg med sine prester og med sine råd. På den måten ville hele Kirken møtes til synode.»

kyrkans väsen (hon är Kristi «kropp», «uppfylld av honom» (Ef. 1:23), hans «rena jungfru» (2 Kor. 11:2). Därmed är all kyrklig auktoritet blott en tjänst, en gudstjänst (Rom. 1:9) och en kärlekstjänst för bröderna (2 Kor. 4:5, 1 Kor. 3:5).

Men för dem som har att lyda kvarstår möjligheten att jämföra den kyrkliga myndighetens åtgärder med evangeliets auktoritet (inte i lösryckta satser utan i dess sammanhang) och att i kraft av denna möjlighet föra en berättigad dialog med de ledande i kyrkan och i förekommande fall göra dem uppmärksamma på att deras föreskrifter är ensidiga, otidsenliga och kan få betänkliga följder. De troende kränker därmed inte kyrkans Ande, om de är «så till sinnes som Jesus Kristus var» (Fil. 3:5), ty detta innersta sinnelag kan ingen göra anspråk på med ensamrätt för sig eller sin grupp.

11) För att detta sinnelag icke skall stanna hos enstaka kristna utan i ett levande omlopp genomblöda hela kyrkans kropp, måste det bli ett livligt meningsutbyte mellan alla medlemmar och alla skikt i kyrkan om «trons lydnad». Församlingsborna måste tala med sin kyrkoherde och sina kaplaner, stiftsmedlemmarna, andliga såväl som världliga, med sina biskopar, teologerna måste tala med varandra och med biskoparna, med myndigheterna i Rom och med påven själv — det måste bli ett slags ständigt koncilium eller en ständig synod, som sätter alla medlemmarna i förbindelse med varandra och möjliggör ömsesidiga informationer, naturligt-

(Forts. neste side)

FREDRIKSTAD

KJENTE
FREDRIKSTAD-
FIRMAER

Norske Fina $\frac{A}{S}$
Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreljer

FREDRIKSTAD TLF. 5 820
TØNSBERG > 12 371

KÅRE KRISTIANSEN
Fiskeforretning

Telefon 13 190

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEG

Agentgl. 1 - Tlf. 17 080

FREDRIKSTAD

Andr. Janne &

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad
Tlf. 12 945

Fredrikstad
Glasmagasin

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORDHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

(Forts. fra forrige side)

vis inte med blotta ord utan i bön och villighet under den Helige Andes ledning. Så kunde en garanti skapas för att behöriga kyrkliga myndigheter, när de utfärdar sina direktiv, inte gör detta i en abstrakt (dvs. isolerad) funktion, utan talar för hela Kristi kropp med alla dess samverkande lemmar (Ef. 4:15—16).

12) Kyrkans auktoritet kan inte vara rent formell, utan samband med Kristi auktoritet, hans sätt att lyda och befalla. Ett naket maktspråk som måste och får fordra ovillkorlig underkastelse utan gensaga — det måste anses som ett gränsfall, som visserligen skulle kunna framtvingas av de kristnas synder, kärlekslöshet och bristande insikt och därmed få ett visst berättigande, men som egentligen aldrig skulle få förekomma mellan kristna, som ju alltid borde vara kärleksfulla, omdömesgilla och lydiga. Så talar i varje fall Paulus (2 Kor. 7:2 ff, 10:2 ff, 12:14 ff, 13:2—10). Om kyrkans auktoritet bör praktiskt utforma en Kristuslik lydnad, så är vi dock alla redan förlösta av Kristus och behöver inte slita sönder Kristi uppståndna kropp medan vi «leker Getsemane», utan gör bättre i att allesammans — styrande och styrda — öva oss i Kristi fullkomligt osjäl-

viska kärlek, så att vi inför honom är fogliga barn (1 Petr. 1:14, 2:2).

13) Har någon en särskild gåva (karisma), så äger han den «allt efter den nåd som har blivit honom given», men alltid efter måttet av kyrkans gemensamma tro och därmed för det gemensamma bästa (mensura fidei, analogia fidei: Rom. 12:3—6). Därför har stora helgon, som fått ett uppdrag av Gud för hela kyrkans skull, ofta måst utföra detta under de svåraste prov på lydnad, men de har aldrig avgjort sig mot den kyrkliga auktoriteten och spelat ut sin nådegåva mot den (jfr ovan 2: Paulus föredöme). Kyrkan är förpliktad att vederbörligen pröva nådegåvorna och ta hänsyn till dem när de är äkta. Om de integreras i planerna för kyrkan, så vinner auktoriteten säkerhet, fullhet, konkretion.

14) Varje missbruk av en kyrklig auktoritet som icke är inriktad på Kristus hämmar sig ofelbart 1) genom schismer och sektbildningar från deras sida vilka i evangeliet ser ett eller annat som är riktigt, men som kyrkan inte vill uppta i sig; 2) genom motstånd inom kyrkan, som reagerar mot ledningens och de kyrkliga organens övergrepp och högdragenhet (det Heliga Officiet, Bibelkommissionen osv.) och kan förstås som en

BISPESYNODEN—

(Forts. fra s. 66)

kirke, er det tydeligvis ikke i hans ånd at affærdige al opposition som udtryk for sensationsmageri og ekstremisme.

Blandt de aktuelle eksempler på den øjeblikkelige uro i den katolske kirke er affæren i Isolotto. Endvidere gærer det i kirken i Frankrig, der ellers hidtil har været betragtet som et sted, hvor udviklingen mod en kirke efter det andet Vatikankoncils mønster foregik harmonisk. Fornylig samlede

ækta strävan efter kyrklig enhet; 3) genom att sorgsna och resignerade människor utträder ur kyrkans kärleksgemenskap till en kristendom utan kyrka och institutioner. Men att göra revolt och ta avstånd, det är nu en gång inget möjligt uttryck för de många medlemmarnas kyrkliga enhet, utan mestadels synd, som född ur synd föder synd (ubi peccata, ubi schismata/Origenes/). Blott en broderlig kärlek som icke ställer den kyrkliga ledningen ensam, utan drager in den i en kärlek som omfattar alla, kan hindra missbruk — och sådana måste vi syndare alltid räkna med. Tillsammans måste vi — styrande och styrda — lyda Kristus och hans kärleksbud.

DRAMMEN		
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
 TYRILYS Har også landets eneste bivokspresseri	1/5 TYRI FABRIKKER Drammen	GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen
ARENDALE		
OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tlf. 21 958 Havstad, Arendal	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460	J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360
MØRLAND-SKO Tlf. 22 802 Selvvalgsforretning	BYGGMESTER HANS NILSEN Nesset 362 Arendal Tlf. 22 647	SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848

i Paris 332 yngre præster, der havde modtaget fuldmagt fra yderligere 211 præster, og på mødet blev «det kirkelige bureaukrati» og «patriarkalismen» stærkt angrebet. I en resolution hed det, at der var forskel på den «apostoliske autoritet, som Kristus gav sin kirke» og den klerikale autoritet, som blev udformet senere med «de herskende klasser som forbillede». Man

udtrykte solidaritet med de præster, som «vægrer sig ved at være fanger i præstens nuværende sociale position». Baggrunden for det gryende oprør synes at være utålmodigheden over, at udviklingen mod en kirke i det andet Vatikan-koncils ånd går for langsomt.

Det er dog fortsat katolikkerne i Holland, der står som stærkest sammensvejet i ønsket om for-

nyelse. Fornyligt har det såkaldte pastoralkoncil været samlet. Ikke mindst på grund af den stærkt fremskridtsvenlige kardinal Alfrinks besindige holdning har man undgået åben konflikt med Vatikanet. Men at forholdene i Holland vækker bekymring i Rom fremgår af de mange kommentarer, «L'Observatore Romano» bringer om udviklingen.

OSLO

WITTUSEN & JENSEN A.S

Trykkeri

Kontorrekvisitasystemer

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tif. 21 69 06

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo

Telefon 20 37 24

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Byggevarer - Beslag - Ovner

Verktøy - Fliser - Linoleum

Tapeter - Farvehandelvarer

Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.

Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

«Sensommer for Rachel»

«Gammel jomfru» — slengordet er fort sagt. Så meget mer som det svarer, (liksom «gammel ungar», eller «peppersvenn»!) til noe karakteristisk. De fleste mennesker er så avgjort bestemt til utfoldelse gjennom forelskelse, kjærlighet, samliv, foreldreskap. Men ikke alle blir gift. Det er en gammel iakttagelse, at det kan tørre ut følelseslivet og stekke adskillige gode egenskaper i et menneske, å føle seg glemt eller vraket i en så viktig livssammenheng som ekteskapet. Noen kompensere sitt savn eller sin ensomhet storartet, blant annet gjennom arbeidet. For andre, ikke minst mange kvinner, er det en mer eller mindre godt kamuflert tragedie. Ensomheten, savnet av mann og barn, er fra gammelt av gjenstand for adskillig hjerteløs fleip — det er et primitivt trekk. Jomfruelig og jomfrunalsk er ikke helt det samme.

Den amerikanske filmskuespilleren Paul Newman, som har en rekke gode karakterpregede roller bak seg, debuterer med denne filmen som regissør, og ovenstående er hans originale og — i en filmens sex-tid — ganske trassige og utidsmessige tema. Han fleiper ikke. «Sensommer for Rachel» er et klokt og medføleende innblikk i den ugifte kvinnes situasjon, før det siste blaffet av ungdom og håp går ut, og resignasjonen setter inn. I rollen som den allerede litt falmete amerikanske landsby-læreren Rachel Cameron, lenket til en sytende, hypokonder og fordringsfulle mor, som utnytter det fjerde bud langt ut over rimelighetens grenser, har Paul Newman plasert en dramatisk begavelse like sikker som sin egen: Hustruen Joanne Woodward. Hennes tolkning av en livssituasjon som altså er hennes egen fremmed, er intelligent menneskelighet. Den 38-årige skuespillerinnen, med det merkelige ansiktet hvor stram, snerpet angst, og ømhet og lengsel kan skifte på sekundet, kjenner sine med-søstre, og den ubarmhjertige rolle et konvensjonelt mannssamfunn kan påtvinge dem. Vingeskutt og redd for livet, bestirret i et lite amerikansk Trangvik,

Joanne Woodward - Estelle Parsons
i SENSOMMER FOR RACHEL

desperat søkende i venninner og avsporet religion den frihet og utfoldelse som ingen av dem kan gi, og endelig: Hjelpeløst utlevert til en sommer-passerende barndomsvenns tilfeldige og uforpliktende «eventyr» — slik er Rachel. Ikke bare blir hun sveket — han sier ikke engang farvel. Men «følgene», de som hun hadde akseptert, fordi de ville bringe barnet, et annet, levende vesen og en livsoppgave inn i hennes kolde stileboktilværelse, viser seg å være ønskedrøm. Det er håp, krise, fall, og alt ved det gamle.

Vel — ikke helt. I alt dette, som klønet fortalt vel ville kalle på mangt et spotsk og tankeløst smil over «kjærlighets-hungeren» i et frossent menneske, oppdager hun seg selv og sine muligheter, og får selvspekt. Det lyder paradoksalt, men akkurat så selvmotsigende er visst ofte livet. Hun har funnet i seg selv, noen få uker, alt det som livet hadde fått henne til å tvile på: Evnen til å holde av et menneske, vente glad på

et barn, ta ansvaret for sitt skjeve liv og forme det til noe verd å leve. Mulighetene slo feil, hele veien. Men de var der. I de siste sekvenser bryter Rachel sprinklene i sitt fengsel én for én, og velger håndfast og målbevisst et nytt liv for seg og sin mor. Det ansiktet vi skimter bak ruten på en buss som fører dem til et ukjent bestemmelsessted, bort fra alt det gamle og håpløse, er begynnelsen på en ny film: Historien om hvordan et menneske *maker* sin ensomhet.

Dette er ikke bare en film som er hederlig og forståelsesfull i sine intensjoner. Den er også godt fortalt, med fine filmatiske tolkninger av spillet mellom sinnet og den ytre verden, i et vel-skildret, lukket miljø. Estelle Parsons som venninnen Calla, Kate Harrington som moren og James Olson som barndomsvennen Nick er gode og intelligente støtte-skuespillere i en film som Joanne Woodward, instruert av sin mann, bærer med slående modenhet og talent. De «gamle jomfruer» — det er sannelig ikke komiske de er, bak den tapre fasaden. Paul Newmans film forteller den egentlige historie, med innsikt og hjertelag.

brm.

«Film og Kino»

var i adskillige år nærmest et bransjeorgan for film-importørene og de kommunale kino-styrer. I den senere tid har redaksjonen (redaktør er Egil B. Fonn) med hell utvidet perspektivene, og bladet, som utkommer med ti illustrerte nummer pr. år, bringer stadig interessante og kritisk kyndige oversiktsartikler over aktuell film. Bladet anbefales film-interesserte lesere av «St. Olav», som særlig i de yngre årsklasser er flere enn enkelte av «St. Olav»s kritikere har oppfattet.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M., Bitten Sand, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.